

Jeg deler opfattelsen af, at en generel klimaafgift på alle udledninger bør være flagskibet i klimapolitikken. En omkostningseffektiv tilgang kræver imidlertid, at prissignalet ikke forvrides af supplerende tiltag, og derfor er det skuffende, at Klimarådets anbefalinger ikke begrænser sig til afgiftsinstrumentet. Det udhuler de omkostningseffektive egenskaber ved afgiften.

Udvalget om grøn skattereform lagde til grund, at en forhøjet CO₂-afgift alene skal lukke en restmanko på 3½ mio. ton CO₂e (eksklusive vejtransport og landbrug). Rådet påpeger, at en væsentlig del af de hidtil politisk aftalte tiltag er usikre. Derfor er mankoen større end forudsat af udvalget - ifølge Rådets opgørelse snarere 10 mio. ton alt inklusive. Klimaafgiften må således skulle forventes at levere et større bidrag end forudsat af udvalget. Hertil kommer, at en række allerede aftalte tiltag ikke er iværksat eller irreversible og derfor med fordel kan erstattes af afgiften som virkemiddel.

Rådet antager, at udmøntningen af EU's klimamål på 55 pct.-reduktion i 2030 (som foreslået i Kommissionens "Fit for 55") vil mindske lækagen fra Danmark. Der er dog en betydelig risiko for, at det danske 70 pct.-mål indregnes i EU's samlede reduktionsmål, således at lækagen vil være 100 pct. Problemet med dansk enegang med et isoleret nationalt mål, der er ukoordineret med EU's klimaplaner, risikerer altså at blive væsentligt forværret set fra et klimapolitisk synspunkt. Jeg savner i det hele taget en mere grundlæggende diskussion af betydningen af EU's klimapolitik for Danmark.

Rådet har dog ret i, at det ikke kan udelukkes, at det danske reduktionskrav fra EU kan vise sig ikke at kunne nås gennem realiseringen af 70 pct.-målet til trods for, at det er mere vidtgående end EU's samlede reduktionsmål. Det understreger, at 70 pct.-målet er besluttet præmaturlt og bør justeres i lyset af den endelige aftale i EU.

Klimalovens mål om 70 pct. national reduktion er i forvejen uhensigtsmæssigt og restriktivt udformet og vil vanskeliggøre realiseringen af det langsigtede mål om klimaneutralitet. Rådet foreslår nu at udvide den danske enegang på længere sigt ved at bryde med det internationale aftalesystem og tælle udledninger fra sø- og lufttransport ved udenrigshandel med i dansk nettonuludledning. Det vil yderligere vanskeliggøre omstillingen. Danmark bør i stedet søge disse udledninger inddraget i det internationale aftalesystem. Samtidig undervurderer Rådet det arbejde, der foregår inden for rammerne af de internationale organisationer for søtransport (IMO) og luftfart (ICAO) om netop at adressere disse udledninger. Dette er - modsat symbolsk dansk enegang - en realistisk vej til at håndtere disse udledninger.

Rådet har interessante overvejelser om mangel på kulstof på lang sigt. Det bør imidlertid føre til grundlæggende overvejelser om, hvorvidt den danske klima- og energipolitik er internationalt skalérbar og om de globale udfordringer, det rejser. Det bør ikke føre til en forceret udbygning af vindenergi, som ikke kan ske fuldt ud på markedsvilkår.

Lækageproblemet er en reel udfordring. Det løses grundlæggende ved at ændre 2030-klimamålet fra et snævert nationalt mål til et mål, som handler om det danske globale klimaaftryk. Det kan undre, at dette ikke betones kraftigere i Rådets rapport, som blot foreslår at indføre bundfradrag i afgiften. Som Rådet selv erkender, svækker det de omkostningseffektive egenskaber.

Det bør også tilføjes, at det vil kunne få ret tilfældige virkninger for forskellige virksomheder. Derimod har Rådet ret i sin advarsel mod ikke-teknologineutrale tilskud så som de CCS-tilskud, ekspertudvalget har bragt på bane.

Jeg er enig i, at landbrugets udledninger bør omfattes af en generel afgift, og at det kan ske gradvist på grund af de betydelige udfordringer, der endnu er med at opgøre udledningerne. Det er dog vigtigt at være opmærksom på, at afgiften i høj grad vil blive kapitaliseret i jordpriserne og kan medføre politisk uholdbare tab i landbruget. Det kan derfor være nødvendigt at overveje en særlig kompensationsordning, selv om det forringer de omkostningseffektive egenskaber ved at lægge beslag på provenu, som kunne have været anvendt til strukturforbedrende tiltag i en grøn skattereform.